

Sjukförsäkringen – ännu inte helt frisk

Kommissionen för skattenytta

2022-12-08

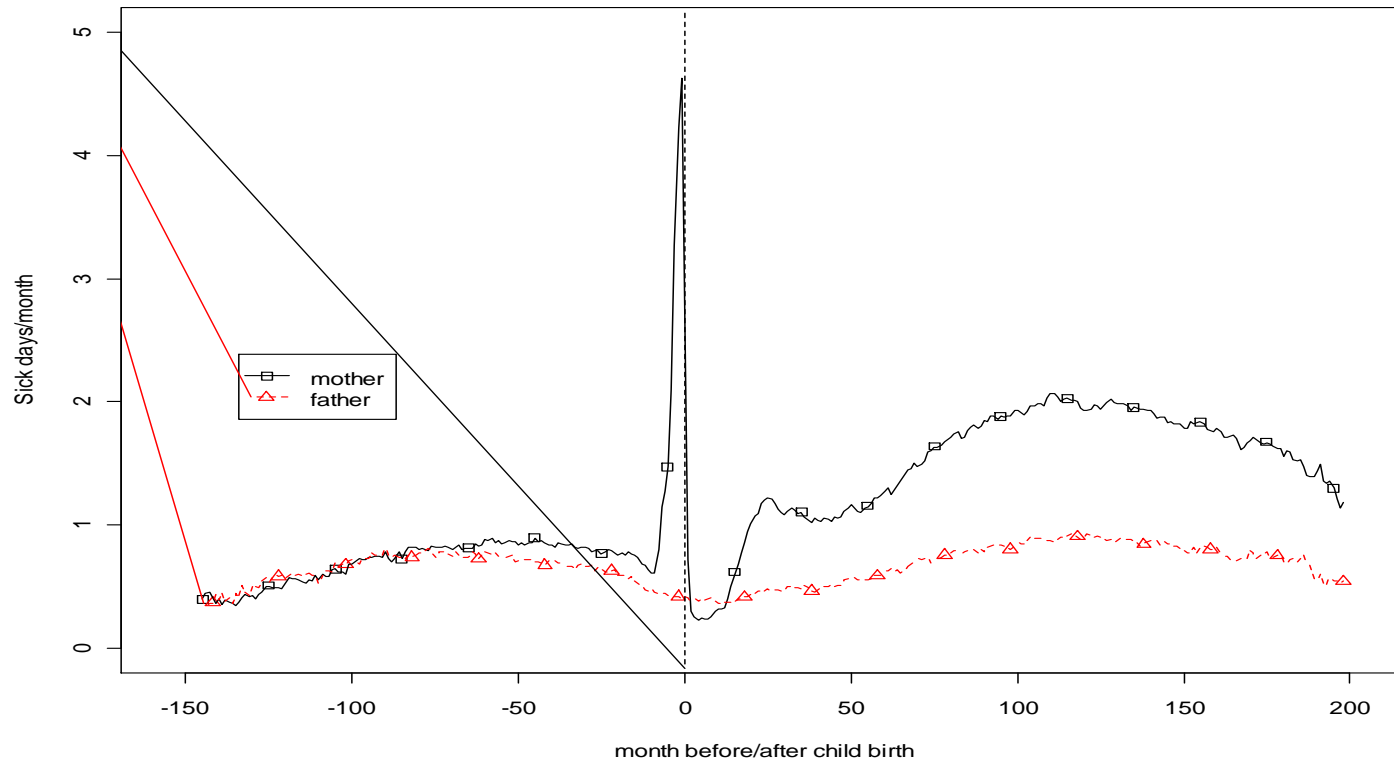
Orsaker till den svenska sjukfrånvaroutvecklingen

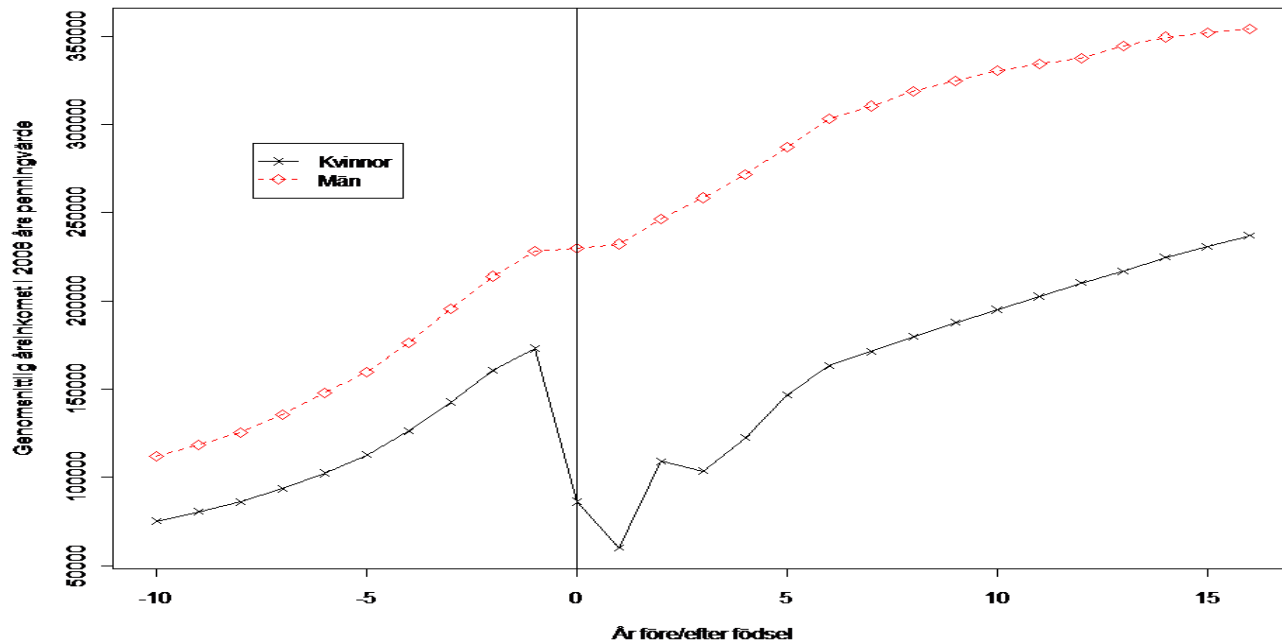
- ”Sjukfrånvarons anatomi – En ESO-rapport om drivkrafterna i sjukförsäkringssystemet”, ESO-rapport 2016:2
- Stark stöd i forskningen för att huvudorsaken är brister i utformningen av huvudaktörernas drivkrafter att agera för sjukförsäkringens bästa
- Ingen borte tidsgräns för ersättningsmottagande
- Ingen möjlighet att sanktionera läkare som systematiskt utfärdar läkarintyg på felaktiga grunder
- Arbetsgivarna betalar sjuklön men har inga direkta kostnader för långvarig sjukfrånvaro
- Försäkringskassan saknar ett tydligt mål om att hålla sjukfrånvaron på en låg och långsiktigt stabil nivå

Symtom på otillräckliga drivkrafter

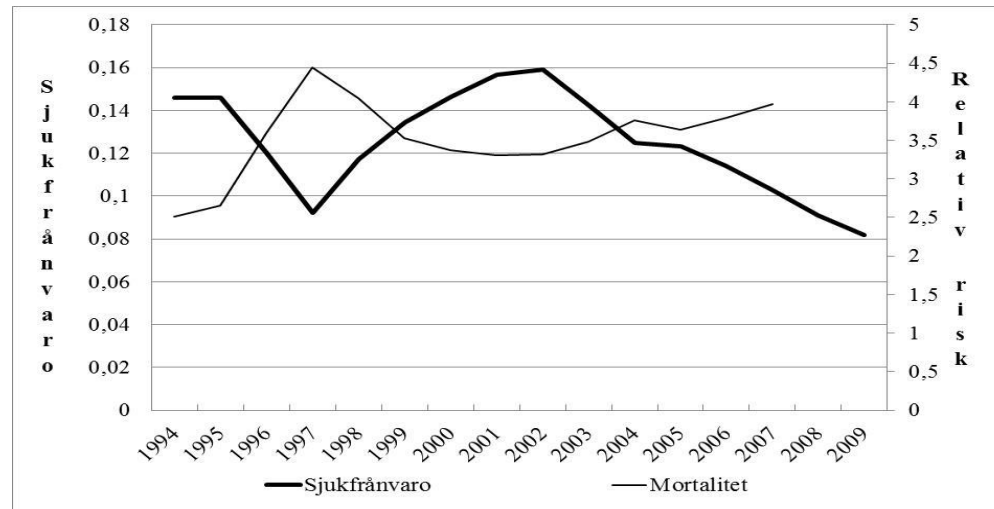
- Sjukfrånvaron känslig för förändringar i regler, tillämpning och i individers drivkrafter att vara sjukskrivna
  - Förstärks genom sociala interaktioner och normbildning
- Större svårigheter att bedöma arbetsförmåga och rätten till ersättning
  - Svårare särskilja svag arbetsförmåga från svag arbetsmotivation. Tidiga insatser fungerar inte
- Sämre avkastning på aktiva insatser
- Osakliga skillnader i sjukfrånvaro regionalt och mellan grupper
  - Preferenser för sjukfrånvaro får lättare genomslag. Lokala normer och kulturer kring sjukfrånvaro kan lättare etableras

Genomsnittligt antal dagar med sjukpenning per månad före och efter första barnets födelse (där barnets födelse = 0)

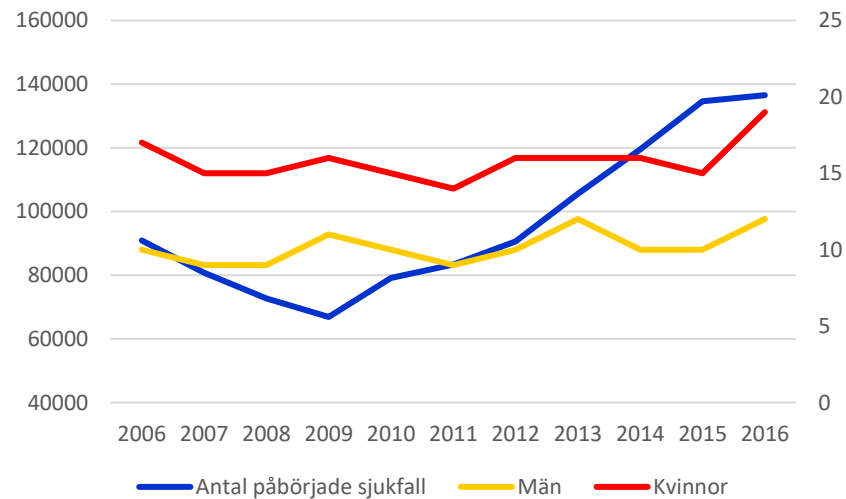

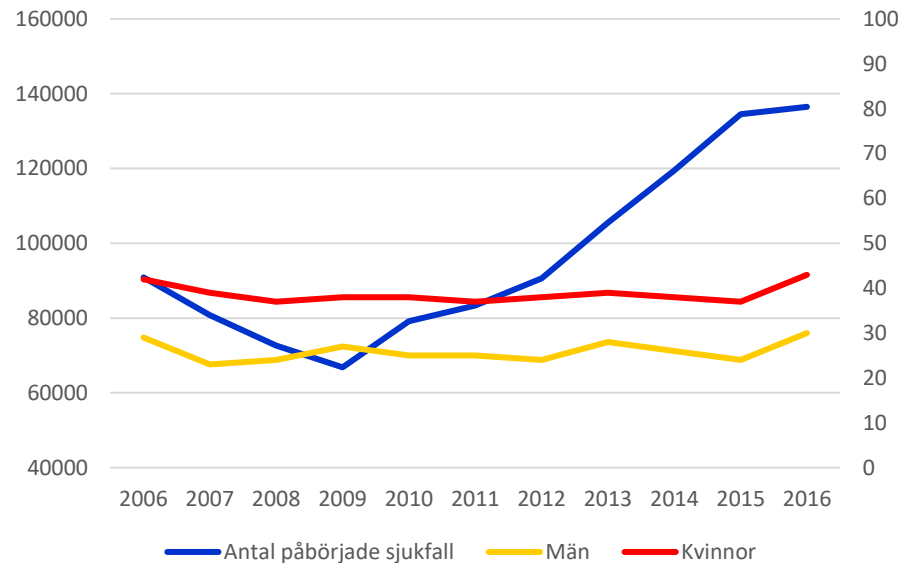
Sjukfrånvarons koppling till hälsan

Andelen invånare i åldern 16–84 år som uppger nedsatt psykiskt välbefinnande (procent)

Andel (procent) individer i åldern 16–84 år som uppgav lätta eller svåra besvär av ängslan, oro eller ångest under perioden 2006–2016

Utveckling av antal nybeviljanden och andel avslag för sjuk- och aktivitetsersättning 2009–2017

